Signature of Invigilators

1. ....

2. ....

Roll No. [ ] [ ] [ ] [ ] [ ]

(In figures as in Admit Card)

LAW

Paper III

Roll No. ....

....

(In words)

D—1602

Name of Areas/Section (if any) ....

Time Allowed : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Maximum Marks : 200

Instructions for the Candidates

1. Write your Roll number in the space provided on the top of this page.
2. Write name of your Elective/Section if any.
3. Answer to short answer/essay type questions are to be written in the space provided below each question or after the questions in test booklet itself. No additional sheets are to be used.
4. Read instructions given inside carefully.
5. Last page is attached at the end of the test booklet for rough work.
6. If you write your name or put any special mark on any part of the test booklet which may disclose in any way your identity, you will render yourself liable to disqualification.
7. Use of calculator or any other Electronics Devices are prohibited.
8. There is no negative marking.
9. You should return the test booklet to the invigilator at the end of the examination and should not carry any paper outside the examination hall.

પરીક્ષાર્થીઓ માટે સૂચનાઓ :

૧. આ પૃષ્ઠના ઉપલા ભાગે આપેલી જગ્યામાં તમારી ક્રમાંક સંખ્યા (રોલ નંબર) લખો.

૨. તમે જે વિકલ્પનો ઉત્તર આપો તેનો સ્પષ્ટ નિર્દેશ કરો.

૩. ટૂંક નોંધ કે નિબંધ પ્રકારના પ્રશ્નોના ઉત્તર દરેક પ્રશ્નની નીચે આપેલી જગ્યામાં જ લખો. વધારાના કોઈ કાગળનો ઉપયોગ કરશો નહીં.

૪. અંદર આપેલી સૂચનાઓ ધ્યાનથી વાંચો.

૫. આ ઉત્તરપોથીને અંતે આપેલું પૃષ્ઠ કાચા કામ માટે છે.

૬. આ ઉત્તરપોથીમાં કયાંય પણ તમારી ઓળખ કરાવી દે એવી રીતે તમારું નામ કે કોઈ ચોકકસ નિશાની કરી હશે તો તમે આ પરીક્ષા માટે ગેરલાયક સાબીત થશો.

૭. કેલકયુલેટર અથવા ઈલેકટ્રોનિકસ સાધનો જેવા ઉપયોગ કરવો નહીં.

૮. નકારાત્મક ગુણાંક પદ્ધતિ નથી.

૯. પ્રશ્નપત્ર લખાઈ રહે એટલે આ ઉત્તરપોથી તમારા નિરીક્ષકને આપી દેવી. પરીક્ષાખંડની બહાર કોઈપણ પ્રશ્નપત્ર લઈ જવું નહીં.

FOR OFFICE USE ONLY
Marks Obtained

Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained	Question Number	Marks Obtained
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					

Total Marks Obtained..............................

Signature of the co-ordinator..............................

(Evaluation)

SEAL

LAW

કાનૂન

PAPER—III

પ્રશ્નપત્ર–III

Note :— This paper consists of two parts, A and B. *All* questions are compulsory.

નોંધ :— આ પ્રશ્નપત્ર બે વિભાગમાં વિભાજીત છે, 'અ' અને 'બ'. બધા જ પ્રશ્નો ફરજીયાત છે.

Part A

(વિભાગ અ)

Note :— This part has *ten* short essay type questions of **16** marks each to be answered in about **300** words each.

નોંધ : આ વિભાગમાં ૧૦ લઘુ નિબંધાત્મક પ્રકારના પ્રશ્નો છે, દરેકના **૧૬** ગુણ છે અને તેના ઉત્તર આશરે ૩૦૦ શબ્દોમાં લખવાના છે.

Unit I

(યુનિટ ૧)

1. "The right to life does not include the right to die." Critically evaluate the statment in the light of Article 21 of the Constitution of India and decided cases by the Supreme Court of India.

"જીવવાના અધિકારમાં, મરવાના અધિકારનો સમાવેશ થતો નથી" – સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણીત કેસના આધારે આ વિધાનનું ટિકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો.

Or

અથવા

Explain the 'Doctrine of Basic Structure' as expounded by the Supreme Court of India.

સર્વોચ્ચ અદાલત નિર્મીત 'પાયાના માળખાના' સિદ્ધાંતને સમજાવો.

Unit II
(યુનિટ ૨)

2. "It is now firmly established that principles of natural justice are only attracted where a person suffers civil consequences as a result of administrative action." Examine this statement with reference to some judicial decisions.
''હવે એ સ્પષ્ટપણે સ્થાપિત થયું છે કે વહીવટીય પગલાં ભરવાને કારણે જ્યારે વિપરીત પરિણામ આવે છે ત્યારે જ નૈસર્ગિક (કુદરતી) ન્યાયના સિદ્ધાંતોને ધ્યાનમાં લેવામાં આવે છે.'' નિર્ણીત ચૂકાદાના સંદર્ભમાં વિધાનની સમાલોચના કરો.

Or

અથવા

Critically examine the functions of Lokpal *or* Lokayukta and suggest measures to improve upon his functioning.
લોકપાલ **અથવા** લોકાયુક્તના કાર્યોનું ટીકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો, અને તેની ભૂમિકામાં સુધારો કરવા માટેના પગલાં સૂચવો.

Unit III
(યુનિટ ૩)

3. What is positivism ? Give a critical evaluation of the contribution of John Austin to positivism.

વિધાનવાદ એટલે શું ? વિધાનવાદમાં જહોન ઓસ્ટિને કરેલા પ્રદાનનું વિવેચનાત્મક મૂલ્યાંકન કરો.

Or

અથવા

"Law and Morals are cocentred, but not cocircumscibed." Discuss.

''કાયદો અને નીતિના નિયમોના વર્તુળ સમકેન્દ્રી છે પરંતુ આ વર્તુળોનો વિસ્તાર સરખો નથી.'' –વિધાનની ચર્ચા કરો.

Unit IV
(યુનિટ ૪)

4. Explain 'Criminal Conspiracy' and 'Abetment' and distinguish between the two.

'ગુનાહિત કાવત્રું' અને 'મદદગારી' સમજાવો અને તેમની વચ્ચેનો તફાવત દર્શાવો.

Or

અથવા

Discuss fully the law relating to Defamation under section 499 of the Indian Penal Code.

ભારતીય ફોજદારી ધારાની કલમ ૪૯૯ હેઠળ બદનક્ષીના ગુનાની સંપૂર્ણપણે ચર્ચા કરો.

Unit V
(યુનિટ ૫)

5. Explain the principles of "Polluter Pays" and "Sustainable Development" as developed in the field of environmental jurisprudence by the Supreme Court of India.

પર્યાવરણીય વિધિમિમાંસાના ક્ષેત્રમાં સર્વોચ્ચ અદાલતે નિર્ણિત ચૂકાદાઓને આધારે પ્રતિપાદી કરેલા 'જે પ્રદૂષણ કરે તે નાણાં ચૂકવે' અને 'સંતુલીત વિકાસ' ના સિદ્ધાંતો સમજાવો.

Or

અથવા

"The Environment Protection Act, 1986 was framed to overcome the lacunaes in Water and Air Act." Comment.

''પાણી અને હવાના પ્રદુષણને લગતા કાયદાઓની ત્રુટીઓને દૂર કરવાના આશયથી ૧૯૮૬ નો પર્યાવરણ રક્ષણને લગતો કાયદો ઘડવામાં આવ્યો હતો.'' વિધાનને ટીકાત્મક રીતે તપાસો.

Unit VI
(યુનિટ ૬)

6. Write a note on the contribution of the United Nations Organisation in preserving world peace.
નોંધ લખો : વિશ્વ શાંતિનું જતન કરવામાં સંયુક્ત રાષ્ટ્ર સંઘનો ફાળો.

Or

અથવા

Explain the jurisdiction, functioning and the enforcement of the judgements of the International Court of Justice.
આંતરરાષ્ટ્રીય ન્યાયની અદાલતની હકુમત, કાર્યપદ્ધતિ અને તેના ચૂકાદાને લાગુ પાડવાની પદ્ધતિ સમજાવો.

Unit VII
(યુનિટ ૭)

7. Enumerate the various grounds of divorce, and explain in detail any *two* of them. Answer with reference to the Hindu Marriage Act, 1955.
૧૯૫૫, ના હિંદુ લગ્ન ધારામાં આપવામાં આવેલ છૂટાછેડાના (ગ્રાઉન્ડ) કારણો દર્શાવો. ગમે તે બે કારણો સવિસ્તાર સમજાવો.

Or

અથવા

Justify the need of a Uniform Civil Code in the present legal system.
આજની કાનૂની પદ્ધતિના સંદર્ભમાં સમાન નાગરિક ધારાની જરૂરીયાતનું વ્યાજબીપણું સમજાવો.

Unit VIII
(યુનિટ ૮)

8. What is the contribution of the United Nations in the development and implementation of Human Rights in India ? Discuss.
ભારતમાં માનવ હકકોના વિકાસમાં અને તેનો અમલ કરવામાં સંયુક્ત રાષ્ટ્રસંઘનો શું ફાળો રહ્યો છે ? ચર્ચા કરો.

Or

અથવા

Write notes on the protection of Human Rights of marginalised groups :

(*a*) Women;

(*b*) Minorities.

(અ) સ્ત્રીઓ અને (બ) લઘુમતિઓના સંદર્ભમાં માનવ હકકોનું રક્ષણ–સવિસ્તાર સમજાવો.

Unit IX
(યુનિટ ૯)

9. "Rylands *Vs.* Fletcher, well explains the rule of Absolute Liability." Discuss the applicability or otherwise of the same, with reference to the Union Carbide Case (Bhopal gas tragedy).
''રાયલેન્ડ વિ. ફલેચરનો કેસ નિરપેક્ષ જવાબદારીના સિદ્ધાંતને સ્પષ્ટ પણે સમજાવે છે.'' યુનિયન કાર્બાઈડના (ભોપાલ ગેસ દુર્ઘટના) ના કેસમાં આ લાગુ પડે છે કે કેમ ? તેની ચર્ચા કરો.

Or

અથવા

"Negligence as a tort is the breach of legal duty to take care, which results in damage undesired by the defendant to the plaintiff ?" Critically examine this statement.
''બેદરકારી, એ એક અપકૃત્ય તરીકે સંભાળ લેવાની જવાબદારીનું પાલન કરવાની કાનૂની ફરજના ભંગમાંથી ઉદ્દભવે છે, જેની અસર વાદીને નુકસાનમાં પરિણમશે તેવી પ્રતિવાદીએ અપેક્ષા રાખી ન હોતી.'' –વિધાનની સમાલોચના કરો.

Unit X
(યુનિટ ૧૦)

10. Discuss the significant essentials which determines the existence of partnership. Briefly explain the mutual rights and liabilities of the partners.
ભાગીદારીનું અસ્તીત્વ નકકી કરવા માટેના આવશ્યક તત્વોની ચર્ચા કરો. ભાગીદારોના પરસ્પર હકકો અને જવાબદારીઓ ટૂંકમાં સમજાવો.

Or

અથવા

Critically examine the doctrine of ultra-vires with reference to the object clause of Memorandum of Association of a company.
કંપનીના મેમોરેન્ડમ ઓફ એસોશિયેશનના ઉદ્દેશની જોગવાઈના સંદર્ભમાં 'સત્તા બહાર' ના સિદ્ધાંતનું ટીકાત્મક મૂલ્યાંકન કરો.

Part B

(વિભાગ બ)

Note :— This part has only *one* question of **40** marks to be answered in about **800** words each.

નોંધ :— આ વિભાગમાં માત્ર **એક** જ પ્રશ્ન નો જવાબ લખવાનો છે, તેના ગુણ ૪૦ છે અને લગભગ ૮૦૦ શબ્દોમાં ઉત્તર આપશો.

11. Distinguish between the powers of the court under Articles 32 and 226 and explain the general grounds for refusing relief under Article 226 of the Constitution of India.
ભારતના બંધારણના અનુચ્છેદ ૩૨ અને ૨૨૬ હેઠળ અદાલતોની સત્તાનો તફાવત સમજાવો અને કયા સામાન્ય કારણો હેઠળ અદાલત અનુચ્છેદ–૨૨૬ અન્વયે દાદ આપવાનો ઈન્કાર કરી શકે ? સમજાવો.

Or

અથવા

Write an essay on the nature and sources of Public International Law.
જાહેર આંતરરાષ્ટ્રીય કાયદાના સ્વરૂપ અને તેના ઉદ્‌ગમ સ્થાનો પર નિબંધ લખો.

Or

અથવા

Actus Reus and Mens Rea are traditional concepts to establish a crime, modern criminal jurisprudence has established the notion of crime independent of Mens Rea. How far does this statement hold validity today ? Discuss.
''ગુનો સાબિત કરવામાં ગુનાહિત કૃત્ય અને ગુનાહિત માનસનું હોવું (જરૂરી) એ પરંપરાગત ખ્યાલ છે. આધુનિક ફોજદારી કાયદાના વિધિમીમાંસામાં ગુનાહિત માનસ વગરનો ગુનાનો ખ્યાલ સ્થાપિત થયો છે.'' આ વિધાન આજના સંદર્ભમાં કેટલે અંશે સાચું છે ? ચર્ચા કરો.